

Memòria històrica

«Saber on van estar els nostres familiars és molt important»

Reten homenatge als combatents durant la Batalla de l'Ebre al Memorial de les Camposines, a la Fatarella. Enguany s'han inclòs una seixantena de noms a les plaques del monument

Diverses persones col·loquen clavells al Memorial de les Camposines de la Fatarella. FOTO: ARIADNA ESCODA, ACN.

NEREA SERRA
LA FATARELLA

Ja són 1.752 els combatents de la Guerra Civil inscrits en 24 plaques al Memorial de les Camposines, a la Fatarella. Ahir diumenge es va inaugurar la placa amb els 62 noms que s'han incorporat durant el 2022 al Cens de desapareguts a la Guerra Civil Espanyola. Va ser durant un acte emotiu on se'ls va retre homenatge davant dels familiars, que van deixar clavells en memòria seva al monument.

L'esdeveniment va estar acompanyat per parlaments de diferents personalitats com l'alcalde de la Fatarella, Francisco Blanch, la consellera de Justícia, Drets i Memòria, Gemma Ubasart o la conductora de l'acte, Lúcia Berbis, la qual va llegir cartes de familiars de combatents que no van poder assistir. Tot va estar complementat amb música de la cantautora ebrenc Montse Castellà, qui va interpretar cançons fetes a partir de creacions literàries sobre l'episodi bèl·lic o el

tema *Ay Manuela* de Pete Seeger dedicat a la quinzena brigada.

Entre els assistents hi havia la presència de familiars provinents d'altres zones de Catalunya i Espanya, però també d'altres països d'Europa o fins i tot del continent americà. És el cas de Karla de Lathouder, neta dels brigadistes holandesos Willem de Lathouder i l'Evert Ruijvenkamp, la qual va desplaçar-se fins a la Terra Alta des de Múrcia per retre homenatge als seus familiars i formar part d'un acte «fonamental perquè les

famílies puguin fer un tancament respecte als seus éssers estimats que van perdre la vida en aquesta batalla».

Entre moltes altres, hi ha la història de Lathouder, qui recorda el seu avi, un dels primers holandesos que va viatjar el 1936 a Espanya per unir-se a les brigades internacionals, on se'l va destinar a Catalunya i on va conèixer la infermera Rosario Plana Soler a l'hospital de Campanya d'Ascó després de caure ferit. Més tard es van casar i van tenir

un fill abans que el brigadista tornés a combatre i morir al juliol del 38. Abans, va demanar a Ruijvenkamp que es fes càrrec de la seva família, i així ho va fer.

De més lluny, des d'Oregon, als Estats Units, es va traslladar Amber Lea Schwartzkopf, besneboda del brigadista nord-americà William Newton Miller, el qual va morir durant la Batalla de l'Ebre i encara no han pogut trobar.

«El desig de la meua mare era esbrinar on estava, ja que mai vam saber on era, però fins fa poc no teníem informació. Ara, la mare ens ha deixat i faig això per ella, per mi i per la meua família, és un tancament. Hem vingut on va ser capturat i on probablement va morir. Hem vist molts llocs on probablement va estar», detalla visiblement emocionada, afirmant que, «saber on va estar era molt important. Ara tenim un lloc on anar, de què parlar. M'ha agradat conèixer la terra on estaven els soldats. Sento molta connexió amb aquest lloc, espe-

Hi havia la presència de familiars de brigadistes vinguts des d'Irlanda o dels Estats Units

cialment després de tocar el terra i olorar l'aire. Sento que estic amb ell i que ell és amb mi».

Un acte de recuperació

«Aquest és un acte de reparació. Som conscients que encara queden moltes persones que busquen els familiars i no pararem fins que tinguem totes les persones identificades. Aquí, a les Camposines, i arreu del país», afirmava la consellera Ubasart, ressaltant la tasca que s'està fent de recuperació de memòria històrica, «per no haver de construir més Camposines, ni aquí ni a enlloc».

Així mateix, també va agrair el compromís dels qui van lluitar en favor de la democràcia i dels valors republicans.

D'altra banda, la consellera va anunciar que pròximament es presentarà el nou mapa de fosses, «un instrument utilíssim per garantir el dret dels ciutadans i ciutadanes a conèixer els fets de la Guerra Civil i el franquisme».